Lietas arhīva Nr. 1-0164-17/8
ECLI:LV:VENT:2017:1116.140010817.5.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesas tiesnesis I.Kligačs
ar sekretāri S.Višķeri

2017.gada 16.novembrī atklātā tiesas sēdē Ventspilī, Katrīnas ielā 14 izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par juridiskās personas SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 155.^{8}pantā paredzēto pārkāpumu,-

Aprakstošā daļa

2017.gada 5.jūnijā Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes galvenais inspektors I.Vikšers sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PE000982 par to, ka pamatojoties uz 2017.gada 19.aprīļa lēmuma par kriminālprocesa Nr. 11816012516 izbeigšanu daļā konstatēts, ka 2016.gada 20.oktobrī SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" saimnieciskās darbības veikšanas vietā Ventspilī, Rūpniecības ielā 39 esošajās datorsistēmās reproducētas datorsistēmu autoru Microsoft Corporation, Team Viewer GmbH, Alexander Roshal, Adobe Systems Incorporated datorprogrammas bez Autortiesību likuma 40.panta pirmajā daļā noteiktās autortiesību subjekta atļaujas.

Cietušās komercsabiedrības "Microsoft Corporation" pārstāve uz tiesas sēdi nav ieradusies. Par tiesas sēdi viņai paziņots likumā noteiktā kārtībā. 2017.gada 5.jūlijā cietušās pārstāve /pers. F/ iesniegusi iesniegumu ar lūgumu lietu skatīt bez viņas klātbūtnes.

Tiesa uzskata, ka lieta skatāma bez cietušās komercsabiedrības "Microsoft Corporation" klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes pārstāvis /pers. G/ paskaidroja, ka izmeklēšanas laikā tika noskaidrots, ka SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" saimnieciskās darbības veikšanā izmantoja 16 datorsistēmas bez autor tiesību subjektu atļaujas, tādēļ 2017.gada 19.aprīlī ar lēmumu kriminālprocesā tika izdalīts materiāls administratīva pārkāpuma lietvedībā.

Uzskata, ka tika ievēroti termiņi administratīvās lietvedības uzsākšanai un ka nav pamats izbeigt lietvedību.

SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" pārstāvis /pers. H/ tiesas sēdē pārkāpumu atzina un norādīja, ka sabiedrība ir noslēgusi izlīgumu ar datorprogrammas autoru Microsoft Corporation, iegādājoties datorprogrammas un samaksājot kompensāciju. Sabiedrība novērsusi radīto kaitējumu visiem autoriem, kuru programmas norādītas lietas materiālos, noslēdzot izlīgumu un iegādājoties datorprogrammas. Kaitējums atlīdzināts arī Adobe, kura programmatūras licences līgums pieļauj tās izmantošanu bez atļaujas. Tāpat sabiedrība ieviesusi procedūras uzņēmumā, lai turpmāk nepieļautu datorprogrammu autortiesību īpašnieku tiesību pārkāpumus.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesa atzīst, ka SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" vaina administratīvā pārkāpumā pēc Latvijas APK 155.^{8}panta kvalificēta pareizi.

Atbilstoši Latvijas APK 272.pantam institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Tiesas skatījumā administratīvā lietvedība uzsākta, ievērojot Latvijas APK 37.panta otrā daļā noteikto termiņu.

Lai personu varētu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas APK 155.^{8}pantu, nepieciešams konstatēt, ka persona pārkāpusi autortiesības vai blakustiesības. Autortiesību likuma 71.pants nosaka, ka atkarībā no autortiesību vai blakustiesību pārkāpuma rakstura un tā sekām persona, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu, saucama pie likumā noteiktās atbildības.

Atbilstoši Autortiesību likuma 40.pantam- aizliegts izmantot darbus, ja nav saņemta autortiesību subjekta atļauja, kas tiek izsniegta licences līguma vai licences veidā. Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka par autortiesību un blakustiesību pārkāpumu uzskatāma darbība, ar kuru aizskartas autortiesību un blakustiesību subjekta personiskās vai mantiskās tiesības, to skaitā autortiesību un blakustiesību objektu fiksācija, to publicēšana, publiskošana, reproducēšana un izplatīšana jebkādā veidā bez autortiesību un blakustiesību subjekta piekrišanas.

Autortiesības ir noteiktu tiesību (pilnvaru) kopums, kurā ietilpst tiesības uz autorību, tiesības uz savu darbu neaizskaramību, tiesības uz darba reproducēšanu, izziņošanu, izmantošanu, tiesības uz atlīdzības saņemšanu u.c. Autortiesības ir viss autora tiesību kopums uz paša radīto darbu, un tās tiek attiecinātas uz jebkuriem izmantojamiem aspektiem un veidiem. Autorība autortiesību aspektā tiek saprasta kā personas dalība un radošais intelektuālais ieguldījums darba radīšanā, kas ir pietiekami, lai viņa tiktu atzīta par darba autoru. Likumdošanā īpašo, nesaraujamo saisti starp autoru un viņa darbu aizsargā specifiskas tiesības – autora tiesības.

Ar likuma aizsargāta autortiesība ir arī autora tiesība uz atlīdzības saņemšanu. Autoratlīdzība ir jebkāda veida atlīdzība par aizsargāta darba izmantojumu.

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma materiālus, tiesa atzīst, ka SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PE 000982 (lietas 5.-6.lapas), VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 4.nodaļas vecākā inspektora majora /pers. G/ 2016.gada 21.oktobra ziņojumu (lietas 24.lapa), 2016.gada 20.oktobra pārbaudes aktu (lietas 27-30.lapas), Mantu apskates protokoliem (lietas 31.-79.lapas), ar mantu/dokumentu izņemšanas protokolu (lietas 80.lapa) un pārējiem lietas materiāliem, kas atbilst Latvijas APK prasībām un tiesai nav pamats tos apšaubīt.

Ar lietas materiāliem ir konstatēta datorprogrammu prettiesiska izmantošana, par kādu saskaņā ar Autortiesību likuma 15.panta otrās daļas un 68.panta pirmās daļas 1.punkta normām ir atzīstama datorprogrammu, audio ierakstu fiksācijas, to publicēšana, publiskošana, reproducēšana un izplatīšana jebkādā veidā bez autortiesību subjekta piekrišanas.

Tiesa konstatē, ka 2016.gada 20.oktobrī notikušajā pārbaudē (lietas 80.lapa) SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" ir izņemti datorsistēmas

Nr. 12 cietais disks Samsung ar s/n S09QJ1RLA01251; datorsistēmas Nr.4 cietais disks Samsung ar s/n S1GFNSAF921296; datorsistēmas Nr. 11 cietais disks SanDisk ar s/n 161318404437; datorsistēmas Nr. C-2 cietais disks Kingston ar s/n 50026B7748012C92; datorsistēmas Nr. C-1 cietais disks Western Digital ar s/n WCCOS0025368, uz kuriem reproducētas datorprogrammu autoru Microsoft Corporation datorprogrammas Microsoft Visio 2013 Profesional- 2 vienības, Microsoft Office Professional Plus 2013- 5 vienības, Microsoft Office Profesional Plus 2010- 1 gab., Windows 8.1 Pro- 1 gab., Windows 7 Professional (OEM)- 1gab.; Team Viewer GmbH datorprogramma Team Viewer- 4 gab.; Alexander Roshal datorprogramma Win RAR 4.20- 1gab.; Adobe Systems Incorporated datorprogramma Adobe Acrobat XI Pro- 1gab. (lietas 80.lapa).

Lietā nepastāv strīds par to, ka izņemtajās datorsistēmās instalētās datorprogrammas nav licencētas. Tas, ka Adobe programmatūras licences līgumā ir noteikusi līgumisko piekritību strīda izšķiršanā nenozīmē, ka izņemtā Adobe Acrobat XI Pro programma tika izmantota legāli.

Datori ar šīm programmām un datnēm izmantoti saimnieciskās darbības veikšanas vietā, un tādēļ programmas lietotājam atbilstoši Autortiesību likuma 40.panta 1.daļas noteikumiem bija nepieciešama autortiesību subjektu atļaujas - licences vai licences līgumi. Tā kā SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" šādas atļaujas nebija, ir pārkāptas Autortiesību likuma 40.un 68.pantu prasības, tādējādi izdarot Latvijas APK 155.^{8}pantā paredzēto pārkāpumu.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/24/EK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību 7.panta pirmās daļas b) punkts nosaka, ka dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem nodrošina piemērotus līdzekļus pret personām, kuras komerciālos nolūkos tur īpašumā datorprogrammas eksemplāru, zinot vai pieļaujot iespēju, ka šis eksemplārs izgatavots, pārkāpjot autortiesības. Savukārt Latvijas APK 155.^{8}pants nosaka, ka par autortiesību un blakustiesību pārkāpšanu – uzliek naudas sodu juridiskām personām - līdz septiņtūkstoš simt *euro*, konfiscējot autortiesību un blakustiesību pārkāpuma objektus un to nesējus.

Uzliekot sodu, tiesa ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa atzīst, ka izdarītais pārkāpums apdraud tautsaimniecības intereses tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas un finanšu jomā. Atbildību mīkstinošs apstāklis- vainas atzīšana un pārkāpuma novēršana. SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" ar cietušo Microsoft Corporation noslēgusi izlīgumu, novēršot īpašnieka autortiesību aizskārumu. 2017.gada 27.jūnijā SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" apstiprinājis datortehnikas un datorprogrammu lietošanas kārtības noteikumus, apņemoties nodrošināt datorprogrammu likumīgu lietošanu. Tāpat uzņēmums 2017.gada 29.jūnijā iegādājies datorprogrammu Team Viewer, Win RAR 4.20, Adobe Acrobat Pro. Līdz ar to tiesa konstatē Latvijas APK 33.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktos atbildību mīkstinošos apstākļus. Atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Ņemot vērā apstākli, ka nelegālās datorprogrammas bija instalētas un glabājās SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca" datora cietajos diskos, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā kā administratīvais sods ir piemērojams autortiesību objektu (datorprogrammu) un to nesēju (izņemtā datora cieto disku) konfiskācija un naudas sods 300 EUR apmērā. Ievērojot to, ka SIA „Ventspils metināšanas rūpnīca" agrāk nav izdarījusi šāda veida pārkāpumu, piemērotais sods var sasniegt savu mērķi. Šāds administratīvais sods būs samērīgs ar konkrēto pārkāpumu un netiks pazaudēta tā audzinošā un atturošā nozīme Latvijas APK 22.panta izpratnē, jo administratīvā soda mērķis ir ne vien sodīt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, bet arī audzināt un preventīvi brīdināt par jaunu pārkāpumu neizdarīšanu.

Saskaņā ar Latvijas APK 299.panta pirmo daļu pārkāpējam naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā no dienas, kad viņam izsniegts lēmums par naudas soda uzlikšanu, bet, ja šāds lēmums pārsūdzēts vai iesniegts protests par to, - ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā no dienas, kad paziņots, ka sūdzība vai protests noraidīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Latvijas APK 32.-34., 155.^{8}, 213., 243.- 244., 272., 274., 289.^{6}, 289.^{16,} 289.^{18}, 299., 304.pantiem, -

nosprieda

atzīt par vainīgu **SIA "Ventspils metināšanas rūpnīca"** (reģistrācijas Nr. 40103348084) administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.^{8}pantā un sodīt ar naudas sodu **EUR 300 (trīs simti *euro*)** apmērā, konfiscējot izņemtos kontrafaktus: cieto disku "Samsung" ar s/n S09QJ1RLA01251; cieto disku "Samsung" ar s/n S1GFNSAF921296; cieto disku "SanDisk" ar s/n 161318404437; cieto disku "Kingston" ar s/n 50026B7748012C92; cieto disku "Western Digital" ar s/n WCCOS0025368, uz kuriem reproducētas datorprogrammu autoru Microsoft Corporation datorprogrammas Microsoft Visio 2013 Profesional- 2 gab., Microsoft Office Professional Plus 2013- 5 gab., Microsoft Office Profesional Plus 2010- 1gab., Windows 8.1 Pro- 1 gab., Windows 7 Professional (OEM)- 1gab.; Team Viewer GmbH datorprogramma Team Viewer- 4 gab.; Alexander Roshal datorprogramma Win RAR 4.20- 1 gab.; Adobe Systems Incorporated datorprogramma Adobe Acrobat XI Pro- 1 gab.

Lēmumu daļā par konfiskāciju nodot izpildei Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldei.

Naudas sodu nomaksāt ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad izsniegts nolēmuma noraksts par naudas soda uzlikšanu, bet, ja nolēmums pārsūdzēts, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad paziņots, ka sūdzība vai protests noraidīts. Iemaksas rekvizīti: Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr. LV34TREL1060191011100, BIC kods: TRELLV22 (norādīt lietas Nr.140.0164.17 un administratīvā pārkāpuma protokola Nr.PE000982). Pēc naudas soda samaksas samaksu apliecinošais dokuments nekavējoties jāiesniedz Ventspils tiesas kancelejā, Katrīnas ielā 14, Ventspilī.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Ventspils tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams 2017.gada 16.novembrī.

Tiesnesis I.Kligačs